

[...]

32.151/I/PN

[...]

Per brief van 3 mei 2000, kenmerk GS/evdh/brf/2734, hebt u de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) om advies gevraagd betreffende een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 november 1966 (IX) tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis voorgeschreven bij artikel 53, 1° lid, van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT).

Ter zittingen van 25 mei, 8, 9 en 22 juni 2000, hebben de verenigde afdelingen van de VCT aan dat ontwerp een onderzoek gewijd en, ter zitting van 29 juni 2000, bij vier stemmen van de Nederlandse afdeling en twee stemmen en een onthouding van de Franse afdeling, het volgende advies uitgebracht.

Algemene opmerkingen

1. Objectiviteit van de examens

Onder verwijzing naar artikel 61 van de SWT, en in het bijzonder naar § 4, 2° lid daarvan, is de VCT van oordeel dat zij tot taak heeft erop toe te zien dat de objectiviteit van de examens die in het kader van de voornoemde wetten worden georganiseerd, wordt gewaarborgd.

In die optiek is zij van mening dat zowel de samenstelling van de examencommissies als de keuze van de programmacomponenten en de vaststelling van het minimum aantal punten, aan precieze en vaste criteria moet beantwoorden, zodat de objectiviteit van de examens in alle omstandigheden kan worden gegarandeerd.

2. Aanpassing van het examen aan de functie

Conform de doelstelling van de wetgever en de bijzondere bepalingen van de SWT betreffende de vereiste taalkennis, is de VCT van oordeel dat de examens die in het raam van voornoemde wetten worden georganiseerd, moeten aangepast zijn aan het niveau en aan het type van de uit te oefenen functies; de VCT verwijst in dat verband naar haar advies 26.093 van 7 juli 1994 betreffende, onder andere, de eerbiediging van het niveau en van de eigenheid van de functies bij het organiseren van computergestuurde examens.

3. Eerbiediging van de drie landstalen, wat de Nederlands-, Frans- en Duitstalige kandidaten betreft

De VCT is van mening dat de examengedeelten over de schriftelijke kennis van het Duits, volgens hetzelfde organisatiesysteem moeten verlopen als de examengedeelten over de

schriftelijke kennis van het Frans of het Nederlands; in die zin wenst de VCT dat er computergestuurde examens worden georganiseerd voor kandidaten die hun schriftelijke kennis van het Duits moeten bewijzen; vanuit dezelfde bekommernis inzake gelijkheid, is zij van oordeel dat het programma van de computergestuurde examens net zo uitgebreid moet zijn als dat van de daarmee overeenstemmende andere schriftelijke examengedeelten.

4. Vrijstelling van examens

Inzake de vrijstelling van taalexamens die in het raam van de voornoemde wetten worden georganiseerd, herinnert de VCT eraan dat het enige geval waarin door de SWT wordt voorzien, het geval is waarvan sprake in 43, § 3, 3^e lid, SWT, dat voorschrijft: "Om tot het tweetalig kader toegelaten te worden moeten de ambtenaren voor een examencommissie, samengesteld door de Vaste Wervingssecretaris, het bewijs leveren dat zij de tweede taal voldoende kennen. Worden van dit examen vrijgesteld de ambtenaren wier diploma bewijst dat hun tweede taal de voertaal was van het onderwijs dat zij genoten hebben"; dat die vrijstelling geen andere uitzonderingen duldt (arrest RvS nr. 13.685 van 16 september 1969); dat de VCT enkel heeft ingestemd met de gevallen waarin wordt voorzien door de artikelen 9, §§ 2 en 3, 12, § 1, 13 en 14ter van het huidige koninklijk besluit, d.w.z. de vrijstelling van het eerste gedeelte van een examen dat uit twee delen bestaat, ingeval de kandidaat die geslaagd is voor het schriftelijke of het computergestuurde gedeelte, maar niet voor het mondelinge, dit examen opnieuw moet afleggen.

Bijzondere opmerkingen

Betreffende Hoofdstuk II – Algemene bepalingen

Artikel 2, 2^e lid: er dient in de eerste plaats te worden gepreciseerd dat de examens computergestuurd, schriftelijk of mondeling kunnen zijn.

Betreffende Hoofdstuk III – De Examencommissies

Artikel 4, § 1: er dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de examencommissies van de computergestuurde, de schriftelijke en de mondelinge examens; er dient tevens te worden gepreciseerd dat de examencommissies worden samengesteld volgens het examenpeil en -type.

Artikel 4, § 2: om de objectiviteit van de examens in alle omstandigheden en op duurzame wijze te kunnen waarborgen, dienen, naar het oordeel van de VCT, de bepalingen betreffende de samenstelling van de examencommissie van het mondelinge examen te beantwoorden aan precieze criteria; die bepalingen mogen niet de mogelijkheid open laten om twee assessoren aan te stellen die allebei tot het bestuur van de kandidaat of een daarbij aanleunend bestuur zouden

behoren; de VCT stelt voor de paragraaf als volgt te wijzigen:

"Als assessoren worden aangesteld:

- ten minste een lid van het onderwijzend personeel in activiteit of in ruste;
- een ambtenaar behorende tot niveau 1 van het rijkspersoneel of een daarmee gelijkgesteld personeelslid, met dien verstande dat die assessor een rang moet bekleden die minstens even hoog is als de rang van de betrekking waarvoor het examen georganiseerd wordt, of
- personen die wegens hun bevoegdheid of hun specialisatie bijzonder geschikt zijn."

Betreffende Hoofdstuk IV – Aard en peil van de taalexamens

Artikel 6, § 1, 1e lid: de VCT stelt de volgende wijzigingen voor:

"Het taalexamengedeelte over de schriftelijke kennis van één van de drie landstalen verloopt computergestuurd. Indien de Vaste Secretaris voor Werving van het Rijkspersoneel nog niet over de gepaste software beschikt, wordt dit examengedeelte schriftelijk afgenomen."

Artikel 6, § 1, 3e lid: de VCT stelt de volgende tekst voor:

"Volgens het peil en de aard van het computergestuurde examengedeelte, stelt de Vaste Secretaris voor Werving van het Rijkspersoneel de taalcomponenten en het minimum aantal punten vast.

Artikelen 7, 8, 9, §§ 2 en 3, 11, 12, 13, 14 en 15, betreffende het computergestuurde examengedeelte:

de VCT is van oordeel dat het programma van het computergestuurde examengedeelte even omstandig moet worden beschreven als het programma van het daarmee overeenstemmende schriftelijke examengedeelte.

Artikel 9, § 1, 2^e lid:

de VCT is van mening dat dit lid strijdig is met de bepalingen van artikel 5 van het ontwerp, waarin wordt gepreciseerd dat het examen in verband moet staan met de vereisten van de waar te nemen functie of betrekking; de VCT stelt voor de woorden "van algemene aard of" te schrappen.

Artikel 16 – Vrijstellingen:

de VCT stelt voor artikel 16 betreffende de vrijstellingen te schrappen en het te houden bij de alinea's van het thans vigerende koninklijk besluit die de vrijstellingen van het schriftelijke of computergestuurde examengedeelte betreffen, namelijk:

- van artikel 9, § 2, het laatste lid;
- van artikel 9, § 3, het laatste lid;
- van artikel 12, §1, het laatste lid;

- van artikel 13, het laatste lid;
- van artikel 14ter, het laatste lid.